

NOTA

van: het secretariaat

aan: Werkgroep V aanvullende bevoegdheden

Betreft: Synthesenota van de vergadering van 6 september 2002

Gedachtewisseling met mevrouw Gisela Stuart, voorzitter van de Werkgroep nationale parlementen

Mevrouw Stuart gaf een samenvatting van de besprekingen in haar werkgroep, twee aspecten stonden centraal:

- De controle die ieder parlement op zijn uitvoerende macht uitoefent; deze is niet rechtstreeks van belang voor de Unie, wier rol ertoe beperkt moet blijven een dergelijke controle mogelijk te maken.
- De rol van de parlementen bij de controle op de subsidiariteit op Europees niveau, waar het debat vooral zal gaan over een mechanisme voor vroegtijdige waarschuwing (early warning), waaraan door de nationale parlementen zal worden deelgenomen.

Mevrouw Stuart merkte op dat de vragen betreffende de COSAC en de regionale gemeenschappen met wetgevende bevoegdheden in haar groep nog niet aan de orde zijn geweest.

Tijdens het debat met mevrouw Stuart werden verschillende problemen aan de orde gesteld:

- De twijfelachtige doeltreffendheid van een eventueel mechanisme voor vroegtijdige waarschuwing op basis van het Commissievoorstel, gezien het feit dat juist het verdere verloop van de wetgevingsprocedure (dus de bemoeienis van de Raad en het Parlement) zeer vaak tot

overmatig gedetailleerde communautaire regelgeving leidt. Tevens werd ter illustratie van de beperkingen van deze methode van vroegtijdige controle gewezen op het geval Oostenrijk: het daar ingevoerde systeem van algemene voorafgaande raadpleging van de Länder is te kort geschoten.

- Verscheidene sprekers achtten het van belang de oorspronkelijke functie van de nationale parlementen te versterken: controle van de werkzaamheden van hun uitvoerende macht op Europees niveau. Voorts werd opgemerkt dat de directe toezending van de wetgevingsvoorstellen door de Commissie de uitoefening van deze controle zal vergemakkelijken.
- Tevens werd gewezen op de problemen in verband met de eventuele deelname van de regio's met wetgevende bevoegdheden aan de subsidiariteitscontrole.
- Enkele sprekers onderstreepten dat de door beide werkgroepen behandelde onderwerpen elkaar aanvullen, aangezien een duidelijkere afbakening van de bevoegdheden gepaard moet gaan met een doeltreffende rechterlijke toetsing.

Gedachtewisseling met de heer Piris, directeur van de Juridische dienst van de Raad, in verband met het acquis communautaire

De vraag of het acquis communautaire als "onaantastbaar" moet blijven gelden, dan wel geactualiseerd of gewijzigd dient te worden, werd besproken tijdens de vergadering van de groep op 17 juli.

De heer Piris gaf een uiteenzetting over het ontstaan en de historische ontwikkeling van het begrip acquis communautaire, en concludeerde dat het altijd mogelijk is dit te wijzigen of aan te passen.

Tijdens de gedachtewisseling met de heer Piris vroegen enige sprekers zich af wat er, indien een rechtsgrondslag verdwijnt, gebeurt met de daarop gebaseerde wetgeving, hetgeen volgens hen overgangsmaatregelen noodzakelijk zou maken.

Tevens kwam de mogelijkheid aan de orde om tussen twee afzonderlijke delen van de verdragen een hiërarchische verhouding aan te brengen.

Algemeen debat

Tijdens het debat werd uitgegaan van het door de voorzitter, de heer Christophersen, ingediende document, een vragenlijst die ten doel had de conclusies van de groep gemakkelijker te kunnen formuleren, alsmede van het document van de heer Altmaier. Zoals bekend is dit laatste document gebaseerd op de, in de groep in ruime mate gedeelde, gedachte om in het toekomstige verdrag een nieuw hoofdstuk te wijden aan de bevoegdheden, en daarin de algemene beginselen, en in voorkomend geval bijzondere voorschriften betreffende hun uitoefening door de Unie, te verduidelijken.

Tijdens het debat:

- bleek de groep het erover eens de benaming "aanvullende" bevoegdheden te wijzigen aangezien deze voor de burgers onbegrijpelijk is;
- werd in ruime mate de noodzaak aanvaard een bepaling te handhaven die de flexibiliteit van het systeem moet waarborgen, waarbij uitgegaan kan worden van het huidige artikel 308;
- bleek een grote meerderheid vóór opneming in het verdrag van een (voortaan zo te noemen) "Christophersenclausule", die voor sommigen een bruikbaar alternatief vormt voor de voorstellen om in het verdrag een lijst van bevoegdheden van de lidstaten op te nemen of zelfs een handvest met de rechten van de lidstaten te formuleren. Daarentegen gelukte het niet overeenstemming te bereiken over de specifieke inhoud van zo'n bepaling. Voor de meerderheid van de leden van de groep moet deze zo kort en zo algemeen mogelijk zijn, in de lijn van het huidige artikel 6, lid 3, van het VEU;
- bleven er verschillen van mening bestaan over de vraag of het praktisch mogelijk is, en zo ja hoe, om verband te leggen tussen bepaalde typen en bepaalde intensiteitsgraden van het optreden van de Unie enerzijds, en bepaalde typen bevoegdheden anderzijds;
- bleek een meerderheid voor handhaving van de functionele bevoegdheden in de verdragen, maar ook voor de opneming in het verdrag van een zogenaamde "concurrentiebepaling", met als doel de toepassing van dit type rechtsgrondslagen te controleren. In deze clausule moeten ook de reeds in de jurisprudentie vastgelegde aspecten, met name het begrip "zwaartepunt", worden verwerkt;
- worden de voorstellen om de toevoeging van nieuwe aanvullende bevoegdheden in de groep te bespreken, afgewezen door verschillende sprekers, die zulks niet in overeenstemming met het mandaat van de groep achtten;

- werd erop gewezen dat problemen betreffende beleidsinstrumenten, meer concreet in verband met de open-coördinatiemethode, eerder thuishoren bij de nieuwe Werkgroep vereenvoudiging van procedures en wetgevingsinstrumenten.

Operationele conclusies

- De heer Altmaier zal samen met de heer Ponzano tijdens de volgende vergadering aan de groep een ontwerp-"concurrentieclausule" voorstellen.
- Met het oog op een door de voorzitter op te stellen ontwerp-verslag kunnen de leden hun bijdragen in de week van 19 tot 13 september aan het secretariaat toezenden.
- Het ontwerp-verslag van de voorzitter zal in de laatste week van september aan de leden worden toegezonden. Het zal door de groep worden behandeld tijdens haar volgende vergadering van 7 oktober, teneinde het tijdens de vergadering van 30 oktober te kunnen aannemen.
